

Umění portrétu – a zejména portrétu hereckého, dříve u kohokoli, kdo chce fundovaně psát o divadle, samozřejmě a profesionálně zvládnutá disciplína – je dnes ve světě po výbuchu informační bomby a stále dokonalejších vizuálních záznamů reality disciplínou zapomenutou, divadelním i filmovým recenzentům vesměs neznámou, provozovanou - když už vůbec - na žalostné odborné, dokumentární i slovesné úrovni. Z tohoto důvodu považuji - jaksi „před závorku“ - snahu Jany Trískové o zvládnutí této nelehké disciplíny za hodnou chvály. Je dobré i to, že si vzhledem k omezeným možnostem bakalářky své téma rozumně vymezila - ohraničila je posledním čtvrtstoletím hercovy práce, po jeho návratu z emigrace. Zatímco Trískovy filmové a TV výkony jsou badatelce trvale přístupné, divadelní výkony mohla posoudit většinou jen podle ne vždy dokonalých záznamů – a samozřejmě, podle odborných ohlasů. Zde jí situaci neulehčilo, že výkony jejího jmenovce, ač zaznamenaly poměrně značný divácký i kritický ohlas a posbíraly slušnou řádku prestižních ocenění, zatím neinspirovaly kritickou obec k nikterak hlubokým portrétním reflexím a analýzám, a zmíněné ohlasy se vesměs vyčerpávaly buď nadšenými, emfatickými, ale obsahově dutými frázemi typu „Trískův Lear exceloval...“ (popř. „úplně opanoval Letní shakespearovské slavnosti“), anebo – v případě určitých rozpaků (Kancleř Rieger v Odcházení, Markýz v Šílení) - jen jakýmsi zdvořilým, uznalým, většinou jedno- až dvouvětvým poklepáním na rameno. Oba typy těchto placatých novinových, časopiseckých a webových reflexí mají samozřejmě nulovou informační hodnotou. Autorka se většinou – i když ne vždy - dokázala vlivům těchto plochých publicismů ubránit. Vyhledávání příkladů, kde se jí to nepodařilo (nebo kdy se jí naopak „podařilo“ příliš polopatisticky převyprávět dramatické či filmové předlohy nebo spáchat některé formální přestupky) bude spíše role oponentury. Ale i při sebekritičtějším pohledu si nelze nepovšimnout, že u opravdu důležitých rolí – v divadle např. Lear, ve filmu jednoznačně Igor Hnízdo (autorka jejich význam zdůrazňuje jaksi ostenzivně už tím, že jim věnuje nápadně víc místa, než rolím jiným) se jí naštěstí podařilo v omezeném rozsahu bakalářky hercův výkon nejen **věcně popsát** (viz třeba úvodní sekvence Leara), ale i **zařadit do kontextu** (či hereckého stylu) ostatních výkonů, a krátce vystihnout jeho smysl, popř. vazbu k interpretově civilní osobnosti. Za užitečné považuji i iniciativní vyhledání herce k rozhovoru, účelově směřovanému k tématům BP (viz především pro Trísku pověstné téma kruciálních **rozdílů** mezi americkým a českým – či středoevropským – přístupem k herecké práci), zvláště, když autorku – opět, snad až na výjimky – rozhodně nelze obvinít z toho, že by Trískovým názorům příliš nekriticky podléhala. Z těchto všech důvodů (další doufám vyplynou v průběhu obhajoby) považuji práci za způsobitou k obhajobě, a navrhuji ji předběžně označit za velmi dobrou.

Prof.PhDr. Vladimír Just CSc.